

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

VIII. évfolyam, 10. szám, 2006. október. Ára szabadeladásban: 1 lej

Őszi díszek kiállítása az iskolában

"Néma, csendes temetőben nincs bosszú, nincs átok"

Lassan teljesen birtokába veszi az őszt az egész természetet és ebben a hirtelen változó időszakban emlékezünk meg halottainkról. November 1. Mindenszentek napja, november 2. Halottak napja. Többször lehet hallani, hogy valójában két Lövete van. Az egyik a falu azon lakói, akiket még Isten életben tart, a másik a falu azon volt lakói, akik csendesen pihennek a temetők birodalmában. Azt is kijelenthetjük, hogy nincs olyan ember, akinek ne lenne halottja, hiszen minden családból, rokonságból valaki pihen a temetőben. Kik is azok, akikről megemlékezünk? Azok

az emberek, akik valakik voltak, akik családot neveltek, vagy családtagok voltak, közülünk valók voltak. A temető szent hely, éppen azért úgy kell átlépünk kapuját, mintha egy falak nélküli templomba lépnénk be. Tiszteletünket kell kifejeznünk az elhunyt hozzátartozóink iránt, és ezt úgy tehetjük, ha csendben, szótlánul gyertyát gyújtunk sírhantjaik fölött, és imádkozunk lelkük üdvéért. Gondolatban magunk elé képzeljük a sírban nyugvó édesanyát, édesapát, testvért, nagyszülőket, és így elmélkedve felelevenítjük azt az időt, amikor életben voltak és közöttünk éltek. Viselkedésünkkel példát kell, hogy mutassunk gyermekeinknek, hiszen amit látnak tőlünk, ők is azt fogják később tenni. A temetőben is lehet áldo-

zatot hozni, ünneplőbe öltözünk, meglátogatjuk ismerőseink sírját, az a kevés idő alatt elhagyjuk a cigarettázást, halkán beszélgetünk, részt veszünk a szentmisén a búcsús keresztfánál, tehát csak olyant teszünk, ami illő a halottak iránti tiszteletből. Ezekben a napokban többször is ki lehet menni a temetőbe, hiszen ha az év napjait számoljuk, bizony nem olyan sok az, amit a temetőben töltünk. Az is olyan szép szokás, hogyha év közben temetésre megyünk, nem mulasztjuk el, ha csak egy percre is, odamenni szeretteink sírhalmához, és csókot lehelni a keresztfára, amelyen szeretteink neve áll, hiszen így rájuk gondolunk és arra a néhány pillanatra újra együtt voltunk lélekben velük. Szeretettel gondozzuk temetőnket, elhunytjaink sírhalmát! Ne azon törjük a fejünket, hogy minél kevesebb hely jusson a sír tetején a jó anyai földnek, virágoknak, hiszen a sok virág, a gondozott sír és környéke mind-mind azt mutatja, hogy akit eltemettünk, az igenis él a szívünkben. Ha nem is minden nap, de ezen a két napon a temető életre kel, és ott van a két temetőben a falu apraja-nagyja, hiszen nem titok senki előtt, hogy mi, élők is át fogunk költözni abba a csendes második faluba, ahol nincs fájdalom, nincsen megkülönböztetés, ahol csak azt tudjuk: ő is egy volt közülünk, lövétei volt.

A jó Isten adjon örök nyugalmat halottainknak!

Lázár Béla

Őszi hadjárat

A Szentegyházi Hagyomány-őrző Huszár Egyesület tagjai az idén az aradi vértanúkra oly módon emlékeztek, ami nemcsak Székelyföldön, hanem Erdélyben is egyedülállónak bizonyult. Ugyanis azt próbálták ki, hogy milyen lehetett a huszárcsapatok mozgása és a verbuválás Kossuth Lajos idejében, ezelőtt több mint százötven évvel. Elfogulatlanul kijelenthetjük, hogy a

Haáz Sándor és Mihály József, a Szentegyházi Hagyomány-őrző Huszár Egyesület

kapitánya által kitalált és megszervezett eseménnyel nem mindennapi élményben részesítették

Lövete, valamint a többi Homoródi menti falvak lakóit. Az Őszi hadjárat elnevezésű, négy napos rendezvény csütörtökön a magyarországi - bicskei, pécsi, szarvasi, budapesti - huszárok fogadásával kezdődött. A program pénteken megemlékezéssel, huszártanya-avatással és

hangversennyel folytatódott, amelyen a Szentegyházi

Gyermekfi Izharmónia tagjai a helyi huszárokkal közösen '48-as dalokat adtak elő. Aztán következett a szombati napon a verbuválás, amely

nyolcvan, korhű "cinutába" öltözött lovas huszár, valamint több mint

húsz - fegyverkovácsokat, felcsereket, átlatgondozókat, ételt, bort szállító - szekérvett részt. Az egy napos verbuválás alatt több tíz kilométert lovagoltak: Szentegyházról indultak, és Lövete, Homoróda Imás, valamint Homoródszentmárt

on érintésével az Ilona-völgyén át estére érkeztek vissza a kisvárosba. Októ-

beri képes beszámolóinkban az

"Őszi hadjárat" lövétei eseményeit idézzük fel. A fotókat Egyed József készítette.

Mihály János

"Rózsafüzér királynéja, könyörögj éretünk!"

Nagyon sokszor emlegetjük, és eszményképnek állítjuk az édesanyákat, hiszen nekik köszönhetjük az életünket, felnevelésünket. Bennük látjuk a szeretőt, de ugyanakkor az aggodó édesanyát. Milyen megnyugtató és reménykeltő az a tudat, hogy a földi édesanyánk mellett van egy égi édesanyánk, a Boldogságos Szűz Mária személyében. Hányféle névvel fejezi ki népünk tiszteletét a Szűz Anya iránt, nevezve őt: Gyertyaszentelő Boldogasszonynak, Gyümölcslő Boldogasszonynak, Nagyboldogasszonynak, Kisboldogasszonynak, Szűz Mária Magyarok Nagyasszonyának. Kisasszony napján a templombúcsúnk alkalmával milyen tisztelettel beszélt a főesperes úr Szűz Mária személyéről. Mi hozott minket össze? tette fel a kérdést: a hit, a Mária-tisztelet, a szeretet, a béke, az ősi templom iránt való tisztelet, elődeink szelleme, a családi ház. Égi édesanyánkat kétféleképpen állítja elének az egyház: először a dicsőséges, a tiszteletreméltó Máriát, majd az aggodó, értünk imádkozó, a titokban síró-könnyező, a közbenjáró anyát. Egy édesanya mindig követi gyermekét, és néha háttérbe is szorul, onnan is sugározza a jót. Ha néha válaszüthöz érkezünk és tanács-talanul állunk, bátran nézzünk Édesanyánk szemébe, és ott azonnal meglátjuk a jót, a tisztaságot, a törődést, és meglátjuk a jó utat, amelyen járni kell.

Ahogy eltelt a templombúcsú, úgy ébredtünk rá, hogy néhány nap múlva elkezdődik egy

újabb iskolai év, amely újabb kihívás úgy a szülők-nevelők, mint a gyermekek számára. Bátran elmondhatjuk, hogy itt is nagy szerep jut az édesanyák, nagymamák személyére, hiszen be kell szerezni az iskolás holmikát, ilyenkor többet beszélgetnek a gyerekekkel, ellátják jó tanácsokkal, és bizony az első iskolai naptól egész más rend uralkodik a családi házban. A tanévkezdő szentmisén István pap bácsi meghatóan fogalmazza meg az iskola fontosságát, és kéri-buzdítja a szülőket, nevelőket, gyerekeket, hogy közös munkával, segítve egymást, belekapaszkodva Mária kezébe tegyünk meg mindent, hogy egy tiszta erkölcsű, egészséges fiatalság alakuljon ki falunkban, amely a tudás mellett tanúbizonyosságot tesz hitéről, vallásosságáról, Isten és emberszeretetéről. Megszólal az iskola hívó csengője, és néhány nap múlva újra Égi Édesanyánk köszöntésére hív templomunk harangja, hiszen október a Rózsafüzér Királynőjének a hónapja. Milyen ügyesek a gyermekek, hiszen a pap bácsi rájuk bízta a szent olvasó mondását, és közösen-kórusban, sokszor egymást átkiabálva zeng a templom falai között a jó lövétei kiejtés: "Üdvözlégy Márja, asszonyunk Szűz Márja". Ilyenkor az idős nanyók-nagyapók jutnak eszünkbe, akik kicsi korunkba elének tartottak egy Mária szentképet és próbálták megtanítani a képen látható Édesanyát, simogatva mondván: "Márja, Márja", vagy összefogták kicsi kezünket, és ugyanezt mondták "Márja, Márja". Ha közben elestünk és megvéreztük a lábunkat, akkor is így vigasztaltak: "Hadd el, a Márja meggyógyít". Mekkora bizalom, mekkora tisztelet egyszerű székely szüleink, nagyszüleink részéről. Milyen érdekes, hogy ősszel, amikor sárgul-

nak a falevelek, szomorkás lesz a hangulat, a katolikus Egyház egy lelki rózsacsokrot ajánl fel októbernek minden napján a Szűz Anyának, a hívő emberek füzérbe fonják áhítukat, buzgóságukat, szeretetüket, fájdalmukat, reménységüket, aggodásukat. A rózsafüzér vagy szentolvasó Krisztus imádsága. Az örvendetes olvasóban végigkísérjük életét fogantatásától boldog gyermekkoráig. A fájdalmas olvasóban végigjárjuk a Golgota tövises útját a keresztre feszítésig. A dicsőséges olvasóban a feltámadt Krisztus diadalmas útját járjuk. Ahogyan a gyermek minden bajban és veszélyben édesanyjához fut, úgy kiáltunk, folyamodunk mi is, felnőttek a Szűz Anyához, és amíg belekapaszkodunk, addig nem roskadunk össze. Milyen szép szokás, hogy a hozzátartozók az elhunyt összekulcsolt kezébe teszik a keresztet és a rózsafüzért. A szent olvasó legyen a kulcs, amely megnyitja az örök boldogság kapuját. Hány ember elmondta, hogy amikor a háborúban fogságba estek és kikutatták zsebeiket, a rózsafüzért megtalálva még az ellenséges katonák is megenyhültek, és visszaadták a rózsafüzért.

Menjünk minél többen az októberi vecsernyékre és hisszük, hogy aki októberben megszerezti a rózsafüzért, az máskor is előveszi. Ha imádkozzuk, akkor Mária oltalmába fogad, és ha majd a rózsafüzért imádkozó gyermekeink megnőnek és autót fognak venni, akkor a viszapillantó tükörrre felakasztott rózsafüzér számukra nem hókusz-pókusz jelent, hanem elmondva néhány Üdvözlégy Máriát bízhatunk, hogy Mária megoltalmazza őket.

A dohányzás

A dohány s vele együtt a dohányzás Amerika felfedezésével terjedt el Európában. Kezdetben csak a felsőbb körökben vált divattá, majd egyre jobban terjedt, s az elmúlt száz évben vált tömeges méretűvé, még a nők körében is. A múlt század második felében kezdték felismerni a dohányzás káros hatásait, melyek a megnövekedett környezeti ártalmakkal együtt nagyban veszélyeztetik az emberiség egészségi állapotát.

A dohányzó várható életkora 58 év, szemben a nemdohányzókéval, akiknél 69 év. Kiszámították, hogy minden egyes cigaretta elszívása 16 mp-cel rövidíti meg az életet.

A hosszabb ideje fennálló dohányzás kiváltója lehet az érrendszeri és légzőszervi megbetegedéseknek (tüdődaganat, krónikus hörghurut, szívbetegségek). Egy égő cigaretta közelében sokkal szennyezettebb a levegő, mint egy nagy forgalmú városrészben. A dohányfüst mintegy ezerféle vegyi anyagot tartalmaz:

- Érszűkítő hatású nikotint
- Szénmonoxidot olyan mennyiségben, amely megegyezik egy motorkerékpár kipufogógázának CO-tartalmával. Ez a legveszélyesebb része a dohányfüstnek.

- Tüdőrákot okozó kátrányt és kátrányszármazékot.

Az áldozat: a magzat

A korábban dohányzó asszonyok közül sok már a terhesség első napjától nem kíván rágyújtani, sőt rosszul van a dohányfüsttől, sajnos mások terhességük egész ideje alatt dohányoznak.

Elsősorban az idegkárosító és érszűkítő hatású nikotin hátráltatja a magzat, az embrió idegrendszerének fejlődését, s ezt a hatást csak fokozza a vérbe kerülő CO magas szintje. Az

anya dohányzásának súlyos következményei lehetnek: koraszülöttség, alacsony súly. További komoly veszélye az anyai dohányzásnak a gyakoribb magzati és újszülöttkori halálozás. A szoptatás alatti dohányzás szintén súlyos következményekkel jár, a csecsemő testi, szellemi elmaradásához vezethet.

Nem magánügy!

A dohányzás, mint környezeti ártalom azokat is veszélyezteti, akik a dohányzók közelében tartózkodnak, bár maguk nem dohányoznak. Aki erősen dohányfüstös levegőben hosszabb ideig tartózkodik, annyi dohányfüstöt lélegzik be, mintha maga is rágyújtott volna. A passzív dohányzás éppoly veszélyekkel jár, mint az aktív.

Nagyon fontos, hogy minden kisgyermekes szülő, hogyha dohányzási szokásáról nem is tud lemondani, ne gyújtson rá abban a helyiségben, ahol gyermeke tartózkodik.

A dohányos családokban felnövő gyermekek később is hajlamosabbak a légúti megbetegedésekre (pl. hörghurutra, tüdőgyulladásra), körükben nagyobb százalékban fordul elő garat- és orrmandula-műtét. De a legnagyobb veszély az, hogy a dohányzó szülők gyermekei hamarabb szoknak rá a cigarettára.

Aki dohányzik, szándékosan károsítja szervezetét. Akár érzi, akár nem, akár tudja, akár nem: beteg. A dohányfüst akadályozza, hogy a vér a tüdőkön áthaladva oxigénnel telítődjön: a vörösvérsejtekben levő hemoglobinnal, mely oxigént szállít a szervezet sejtjeihez, methemoglobinná alakul, s képtelenné válik az oxigén hatékony szállítására.

A dohányzásról nem könnyű leszokni, de talán a végzetes betegségektől való félelem segíthet az elhatározás megvalósításában. Aki meglátogat egy, a tüdő-tágulat vagy tüdőrák végső szakaszában szenvedő beteget, annak akaraterejét talán megerősíti

a látvány, s abba tudja hagyni a dohányzást.

Aki nem tud leszokni a dohányzásról, legalább mérsékelje:

- Csak alacsony nikotintartalmú cigarettát szívjon!
- Csak szűrős cigarettát szívjon!
- Öt cigarettánál többet ne szívjon naponta!
- Ne szívja végig a cigarettát, néhány szippantás után dobja el!
- Ne szívja le a füstöt!
- Gyermekek jelenlétében ne dohányozzon!
- Barátait ne kínálja meg!

Mire jó a csipkebogyó?

A csipkebogyó a csipkerózsa vagy vadrózsa augusztus végétől beérő álbogyótermése, amely szeptembertől novemberig gyűjthető.

Igen magas C-vitamin-tartalma mellett ásványi anyagokat, nyomelemeket és egyéb vitaminokat (B1, B2, K, P) is tartalmaz. Sav- és cseranyagai a benne található hatóanyagok felszívódását könnyítik, pektintartalma az emésztést segíti elő. Különösen jó megfázásos betegségek megelőzésére és kezelésére. Csökkenti a nyálkahártyák vérzékenységét, jó hatású vese- és hólyagbántalmak, epe- és májbetegségek, bélhurut, magas vérnyomás esetén is.

A csipkebogyót száríthatjuk egészben is, értékesebb azonban kimagozva.

Készíthetünk belőle teát, szörpöt, lekvárt, csipkebotot.

Egyszerű teakeverék megfázás ellen: egyenlő arányban keverünk össze hársfa-, bodza-, kamillavirágot és csipkebogyót. 1 evőkanálnyit 1 bögre vízzel leforrázunk, és néhány perc múlva mézzel ízesítjük.

Böjte Csaba

Őszinte levél minden Magyar emberhez!

Többen is kérték, hogy menjek a Kossuth térre, és szóljak az ott egybegyűlt emberekhez az evangélium, az élő Isten nevében. Október 23-a, a szörnyű Magyarverés Napja után is, sokan kérdezik, hogy egy keresztény embernek ilyen helyzetben mi a teendője?

Úgy érzem, hogy nekünk, Istenre figyelő embereknek válaszolnunk kell ezekre a kérdésekre, még akkor is, ha nehéz. Imádkozás közben három gondolat fogalmazódott meg bennem, melyet alázattal megosztok veletek.

1. Annak idején 2004. december 5-én is azt éreztem, hogy Gyurcsán Ferenc uszítására az én magyar állampolgárságomat el lehet vitatni, de a jókedvemet, az életbe, a szeretetbe vetett hitemet, keresztény reményemet nem, azt csak én adhatom oda. Úgy gondolom, hogy ezek olyan értékek, melyekről soha, semmilyen körülmények között nem szabad lemondanunk. Nem szabad hagyni, hogy a szomorúság, a gyűlölet, a reménytelenség eluraljon rajtunk. Soha, semmilyen körülmények között nem szabad letérnünk a szeretet, a remény, megváltónk, Krisztusunk által mutatott útról.

2. A szentírásban szereplő vezetők közül volt olyan, melyik elvesztette a nép és Isten bizalmát. Saul király letért arról az Útról, melyre Isten állította. Az Úr parancsára a próféta felkenete helyette Dávidot, akinek menekülnie kellett haragvó királya elől. Egy alkalommal egy barlangban bujkált katonáival Dávid, és a király egyedül ebbe a barlangba vonult vissza, hogy

könnyítsen magán. Dávid egyik katonája meg akarta ölni a nép kegyéből kiesett vezetőt, de Dávid leintette, és azt mondta, ne emeld a kezéd rá, "mert király marad, míg az ideje ki nem telik". Döbbenetes: Dávid nem engedett az erőszaknak. Hiszem, hogy az erőszak, a vérontás nem szül igaz holnapot. Őszinte tisztelettel hajtom meg fejemet népem előtt, amiért ilyen nagy türelemmel viseli sorsát. Saullal a saját emberei számoltak le.

Gyurcsán Ferenc balatonparti beszédében saját pártját meg a vele együtt kormányzó liberális pártot illetve hihetetlenül kemény kritikával. A történelmi magyar baloldalt és a liberális pártot nem hiszem, hogy valaha valaki ennyire keményen, durván elítélte volna. Október 23-án Gyurcsány Ferenc megverette - válogatás nélkül - az utcán lévő Magyar embereket. Olyan bünt követett el, melyre semmilyen mentsége nincs, s mellyel nevét örökre beszennyezte.

Úgy gondolom, hogy a jelenleg hallgató kormánypárt politikusainak két választási lehetőségük van. Az egyik, hogy elfogadják a miniszterelnökük kritikáját, aki hazudozó, csaló, lusta embereknek nevezte őket, és hogy a pozíciójukat mentse kész volt ártatlan emberek véréntontatni. A másik alternatíva az, hogy tiltakozva kikérik maguknak az elhangzottakat, és azt mondják, hogy a miniszterelnök szava rágalom és megszólás, mert nem igaz, hogy a magyar baloldal, és a liberális párt csalókból, hazugokból, semmittevőkből állna, és nem kérnek olyan hatalomból, melynek kezéhez vér tapad.

Meg vagyok győződve arról, hogy nagyon sok értékes ember van a két kormánypártban. Meg vagyok győződve arról, hogy

ezekben a pártokban nagyon sokan az elmúlt években is erejüket megfeszítve dolgoztak a Magyar nép javán. Hiszem, hogy e két párt ideológiájában nincs helye az erőszaknak, idős emberek, asszonyok fényes nappal való megveretésének, kivont kardal nemzeti ünnepre összegyűlt emberek közé vágató rendőröknek. Úgy gondolom, hogy a két kormánypárt le kell, hogy üljön, és külső behatás nélkül e két alternatíva közül kell választaniuk.

Tiszta szívvel imádkozom, hogy ez a két párt - kerüljön bármilyen áldozatba is - saját múltjuk, nagy vezéregyéniségeik szellemében az igazság és az élet mellett döntsenek. Egészen biztos, hogyha nem hátrálnak ki felemelt fővel ebből a botrányból, akkor rájuk fog égni a képmutató, hazug, csaló, a saját nemzetére kezet emelő jelző, és ugyanaz lesz a sorsuk, mint azoknak a pártoknak, melyek a történelem során vért ontottak. Amennyiben ezen pártok tagjai kiállnak a kormányzó politikusok mellett, osztozni fognak a felelősségben, és az utókor ítéletében is. Senkit nem érdekel Hitler jó vagy rossz szándéka. Agreszív, erőszakos kezéhez vér tapadt, és ezért pártjával együtt méltó volt az ítéletre.

3. Hiszem, hogy egy ház, egy ország csak hitből, munkából, összefogásból, áldozatból épülhet fel. Gyermekeimnek én is, mint oly sokan a Kárpát-medencében, szeretnék otthont, hazát építeni az Európai Unió által adott keretek között, hogy felemelt fővel, örömteli szívvel élhessenek együtt békében más szabad népek gyermekeivel. Magánvagyonom nincs, de az időmnek ura vagyok, éppen ezért vállalom 100 szentmisét, beszédet, elmélkedést határon belül és határon kívül ott, ahova hívnak, és az ott begyűlt ösz-

szes adományt felkínálom egy Nemzeti Megmentő Alapba.

Arra buzdítok minden jó szándékú Magyar embert, éljen bárhol e nagyvilágon, hogy egy szívvel-egy lélekkel ajándékozzuk meg nemzetünket bizalmunkkal, és erőnkhez képest anyagiakkal is. Most nemzetünk nem az életünket, vérünket kéri, de ezekben a nehéz gazdasági időkben, jó lenne a nemzeti összefogás, hogy gyermekeinket, betegeinket, bajban lévő testvéreinket segíteni tudjuk. Éppen ezért arra biztatok minden jó akaratú magyar embert, hogy adjunk 100 munkaórát életünkből a közös holnapunkért. Az orvos, a művész, a közműves, a szántóvető, mindenki vállaljon saját szakmájában 100 óra munkát az előttünk álló évben, minden hónapban egy munkanapot, és ennek az árát adjuk közösbe, hogy az egészségügy, a tanügy és a szociális intézmények szükséges reformját véghez lehessen vinni. Milyen szép lenne, ha tizenötmillió magyar válaszolna bizalommal és szeretettel erre a felhívásra!

Népünk nagyjait megkérnénk ennek a Nemzeti Megmentési Alapnak a felügyelésére, melyből minden olyan pályázatnak az önrészét lehetne kifizetni, mely az egészségügy, az oktatás, és a szociális szféra reformját szolgálja. Hiszem, hogy vannak a Kárpát-medencében még igaz őszinte emberek, akikben népünk megbízhat.

A közeledő Advent nagyon jó alkalom lenne az összefogásra, egy új közös Magyar Karácsonyra való felkészülésre, a megtérésre, melyre mindannyiunknak szüksége van, hogy őszinte Szeretet szülessen köztünk. Városainkban, falvainkban egy-egy kitűzött időpontot szervezzünk szép kulturális, vallási rendezvényeket. Érdemes művészeink, lelkipásztoraink, népünk nagyjai tartsanak

értékes, lélekemelő előadásokat, hogy hitünkben, nemzeti identitásunkban megerősödjünk, reménnyel, bizalommal töltekezzünk. Az előadások végén a kiosztott csekkeken mindenki belátása szerint támogatná a magyar nemzet újjászületését. Ezeket a rendezvényeket határon belül, de határokon kívül is meg kellene szervezni. Ez legyen a mi tüntetésünk minden városban és faluban! Építsük a holnapot, amelyik a miénk!

Egy ilyen rendezvényre, mely nem valaki ellen, hanem a népünk gyerekei, öregei, betegei, szenvedő testvéreink megmentésére irányulna, és éppen ezért nagyon sokan eljárnának politikai, világnézeti különbség nélkül. Meg vagyok győződve, hogy a közös összefogás, annak eredményei mindannyiunk szívében a reményt, a közös Magyar holnapba vetett bizalmat erősítene.

Alapítványunk 650 bajbajutott, árva gyereknek ad otthont, és mégis vállalom 100 óra munkát népemért, mert úgy gondolom, hogy most nem fürdőszobák felújítása, nem valamelyik házunknak újrafödése a legfontosabb, hanem népünk nagy családjának a jövője. Úgy érzem, hogy a mindennapi kenyérnél is fontosabb gyermekeim számára az őszinte beszéd.

Hiszem, ha nagylelkűen, áldozatokat vállalva összefog tizenötmillió Magyar a nagyvilágról, akkor más nemzeti közösségekkel együtt, egy virágzó otthont teremthetünk gyermekeinknek itt a Kárpát-medencében.

Merjünk nagylelkűek lenni, merjünk áldozatot hozni, népünk jövőjébe értékes vetőmagot szórni!

Kisebb testvéri szeretettel,
Csaba t.

"Megzendült a világ" I. rész

Ladó István, volt hadifogoly visszaemlékezései

Lejegyezte: Mihály János

"1942 februárjában, február végén hívtak a községházára, hogy valami rendeletet kaptak, intézködést, hogy valami ütörököt vesznek fel, s akkor itt volt Márton pap, plébános, még ő is ott volt a községházán, s hívtak, hogy nem mennék-e el utásznak. Javasolták, hogy nagy családostul menjünk el utásznak, állami alkalmazottak. Osztán össze beszéltünk s el is mentünk no, hárman. Kimentünk (Kárpátaljára-M.J.) március derekán, hogy nézzünk széjjel. Ott voltunk két héttig, két hét után osztán hazajöttünk, úgy, hogy osztán áprilisba küldtek kocsit utánunk, hogy no menjünk ki. Családot felpakoltuk s '42 április 20-án érkeztünk ki oda. Hát ott olyan idő volt,- itt hó volt,- hogy a juhok künn jártak. A füvet futta a szél. Osztán jól ment, jól... Úgy, hogy meg voltunk elégedve. Levelet írtunk haza, s itthon es megtudták, hogy jól vagyunk. Még csomagot es küldtem haza a rokonságba. (...) Osztán telt az idő. Kijöttek... a többiek es majd '42 végén, '43 elején, még többen jöttek,... nyolcan voltunk abban a faluban. Még jöttek volna, de osztán, hogy nem oda helyezték, nem jöttek ki. Elég az, hogy így telt s jól ment minden, hanem osztán '44 tavaszán,... osztán megzendült a világ, s nyárba, hát kezdtek a németek visszajönni ... Mikor megtörtént a front áttörése Sztálingrádnál, akkor hozták vissza a némötök az öszvérököt autóval.

(folytatás a 8. oldalon)

Az I-IV. osztályosok a határban összegyűjtött termésekből, magvakból, boggyókból és ágakból készítettek egy kiállításra való bábót és őszi díszet. Íme kis ízelítő az őszből!

Pedagógiai lexikon

Kényeztetés

A kényeztetésen a szülők, nagyszülők olyan bánásmódját értjük, amely a gyermeket életkorához, a családban elfoglalt helyzetéhez, teljesítményeihez, viselkedéséhez képest meg nem illető előnyökhöz juttatja, és így károsan hat fejlődésére. A kényeztetés a gyermek túlzott (akár valóságos szükségleteihez, akár a család anyagi helyzetéhez túlzott) elhalmozása ruhákkal, játékszerekkel; a gyermek jogtalan, nevelési szempontból nem helyeselhető kívánságainak teljesítése; olyan munkák elvégzése, amelyeket ő maga el tud végezni.

A szülők azért hajlamosak a kényeztetésre, mert jobb gyermekort akarnak gyermeküknek, mint amilyen az övék volt vagy, mert minél jobban magukhoz akarják kötni a gyermekeket. Előfordul, hogy szülők, nagyszülők versengnek a gyermek szeretetért, ezért kényeztetik.

A kényeztetés hátrányos következményei egész későbbi életére kihatnak. Az elkényeztetett gyermek önzővé válik, természetesen veszi, ha kiszolgálják és vágyait teljesítik. Ha ezt később-élettársától, barátaitól nem kapja meg boldogtalanul érzi magát. Az elmaradó kényeztetést sokszor állandó panaszkodással, apró bajainak eltúlzásával próbálja kikényszeríteni. Ezzel könnyen terhére válik környezetének s még azt a törődést sem kapja meg, ami neki járna. A kényeztetést nem szabad összetéveszteni a sze-

retettel. Míg a kényeztetésnek súlyos következményei lehetnek, addig a szülők szeretete életre szóló útravaló. Gyakran esik meg, hogy az elfoglalt szülők elhalmozzák a gyermeket mindennel, csak az igazi lelki kapcsolat hiányzik, így a látszólag kényeztetett gyermek magányossá válik.

András Magdolna óvónő

"Megzendült a világ"

(folytatás a 6. oldalról)

S mondtam akkor a főnöknek, hogy engedjön haza, menjünk haza, de nem lehet s nem lehet ... Azt mondta, hogy nem jó az orosz ide. De ide jó, mondtam, mikor találkoznak, a két hadserög, akkor lesz a vége a háborúnak. Nem, az orosz nem jön át a Kárpátokon, mondta. De átjött úgy, hogy osztán mondták végül, hogy menekülni kell, öt kilós csomaggal. Mondtam: az utcára nem menyünk meghalni. Ott maradtunk. Az oroszok bejöttek osztán '44 októberibe. Osztán egy hónap formáig tettek-vettek munkára, ilyen-olyanra, hazugsággal, ejísze ... '44 november 18-án hajnalban, most már azt mondja, holnapután lesz annak ötvenöt esztendeje, jött az orosz katona egy puskával, kora hajnalt, még vízjadt előtt, hogy menni kell jelentkezni, ... a központba na, jelentkezni, hogy béosszanak munkára. Igen, de úgy elvittek hazóról, hogy többet nem eresztettek haza, s ott esszeszedtek ... S a szomszéd nagy falukban, Técsön, Viskön, ott is kihirdették, későn este, mindenki, egy

délebéddel induljon, me mennek munkára. Bustyaházán a nagy hidat felrobbantották, s azt csinálni kell. Azokat úgy tömegösön hozták, s munkót pedig esszeszedtek ottan a faluban. Hát voltunk hetvennyolcan magyarok, olyanok is hathét, akinek a dédnagyapja es ott születött, de magyarnak születött. Azokat is összeszedték. Hetvennyolcunkat összeszedtek. Délig osztán bé voltunk zárva egy nagy szobába. Akkor ők indítottak... mentünk Husztra, kísérték Husztig. Huszton megháltunk. Akkor onnan kísérték Nagyszőlősre, Nagyszőlősről Bátyuba, Bátyuból Beregszászra... Kínáltak főtt étellel. Benzines hordóban volt főzve. Nem ett senki. Egy zsidó, a falon, ott a börtön udvarán, a falon sétált nagyba... Azt mondja: Te büdös magyar, most nem kell a fuszulyka, ugye, ... Nem baj, mikor mész bé Szibériába, akkor ott nem lesz fuszujka, s nem es volt. Soha nem volt fuszujka, úgy hazajöttem Szibériából. Nem főztek Szibériában egyáltalán fuszulykát. Osztán nagy, térdig érő sárban elkísérték onnat Munkács fele. Mentünk vagy négy nap, míg kiértünk Szolyvára. Szolyván osztán ott voltunk valami négy-öt nap. A szolyvai táborba, azon nap összeszedtek nyolcvanezer embert. Egy nap. Ott voltunk osztán. Ott mind tettek-vettek munkára ... egy hadnagy volt a megbízott, az osztán osztott bé, s minden nap egy csoportot vittek. Minket osztán öt-hat nap múlva hoztak ki a szolyvai táborból. Akkor osztán irány volt Verecke felé.

(folytatjuk)

Kiadja a *Lövetei Ifjak Egyesülete*
a *Lövetei Közbirtokosság*
Lövetei Község Önkormányzata
és a *Select Metleplast kft*
támogatásával
Nyomja a *ROTAPRINT* nyomda

**A szerkesztőség nem
minden esetben ért egyet
a cikkek tartalmával!**

Szerkesztőség: *András Mónika, András Kinga, Lázár László, Mihály János*
Munkatársak: *Lázár Béla, András Magdolna*